

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXVIII [i. e. LXXIX]. An Priuatae Mißae sint à Deo permißae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

quod nequit citra idololatriam: Nec, vt preces ad eos dirigamus dicendo: S. Petre ora pro me: Sed vt preces ad Deū dirigamus, à quo petimus adiuuari etiā Sanctis intercedentibus. Hoc arguunt hæretici. 1. A hoc S. Patres docuerunt, & vsurparunt in suis Liturgiis. 2. Ratio fauet. Nam Sācti possunt orare pro nobis, & orant: bonum igitur est id ipsum petere abs Deo, vt mediorum vnum salutis nostræ: Sicut petere licet bonos in terris doctores, reges. &c. Antecedens dant Lutherani & Calviniani; licet negēt eos nostras audire preces &c. De hoc parte 1.

DICO AD I. Neque dixit Dominus: Hoc facite in meam SOLIVS cōmemorationem. Neque potest in sanctorum memoriam directè sacrificari; cum Sacrificium sit ad commemorationē mortis Christi; non sanctorum, nisi quaten⁹ hīc in morte Christi vicerint mortem moriendo: quod est sacrificium actionis gratiarum.

AD II. Gradu longè inferiore supplicamus per merita sanctorum, quàm per merita Christi passi: nam hoc latreutic⁹; istud per Duliam duntaxat. &c.

AD III. Affingit id S. Augustino Kemnitius. Vide plura talia in meo Antipap. p. 3. q. 7.

QVÆSTIO LXXIX.

An Priuata Missa sint à Deo permisa?

LUTHERANI post Lutherum negant: vt Brent. in Confess. Wirtemb. Melanch. in Confess. Aug. Kemnit. p. 2. Exam. pag. 338. &c. Piget hac eorum blasphemiam scommota reddere.

SVADENT istis. 1. Kemnit. pag. 862. Hoc facite, &c. Consecrantes & Distribuentes: ergo Consecrare, & non Distribueret, Cœnam profanaret. Nam, Act. 2.

Cœna per fractionem describitur, id est, dispensationem sic & 1. Cor. 10. Et 1. Cor. 11. priuatas Cœnas opponit Domin⁹: Hic locus, ait, tanquam fulmen proferunt priuatas Pontificiorum Missas. Et clarissima ibi sententia Chrysostomi: Quod à Domini cum est, priuatum fuerunt. Cœna enim Domini debet esse Communis. 2. Commentum Cœnæ sine distributione, quod tamen ea profert presentibus; veteribus ignotum fuit. Chyfl. hom. 3. in Ephef. Frustra habetur Oblatio quotidiana, cum nemo sit, qui simul participet. Ibid. Quisquis Mysteriorum confors non est, impudens & improbus adstat. &c. 3. Canon 19. Apost. excommunicantur, qui per adā Consecratione non permanent in Ecclesia. Sic & de Consecr. dist. 2. Ergo Missa priuata fuerunt prohibita. &c.

AVTOR. Missa dicitur sed modis Priuata. 1. A Loco seu oratorio priuato: Sic Dominus S. Cœnam instituit in domo priuata: & sub XII. Cæsaribus persecutis onib⁹ pleræq; sic priuatim sunt celebrata. 2. A Tempore: Vt publica sit, quæ festis; priuata quæ sit profestis diebus. At ideo, Daniel. 13. dicitur Iuge Sacrificium, quod sit quotidianum. 3. A Fine: quia pro re aut persona fiat priuata. Et Missa si vni applicata tamen publica est, quia ab publico fit Ministro maximam partē pro tota Ecclesia. Sic in Vet. Test. Sacrificia agebantur pro priuatis causis. Leu. 4. 5. Job. 1. & 42. 2. Mach. 3. 4. A paucitate adstantium. Sic S. Augustini presbyter in casa rustica sacrificauit. l. 22. Civ. c. 8. Et mētitur Melanchthon in Apolog. Conf. tempore S. Gregorii priuatas Missas fuisse ignoratas. 5. Comparatione Missæ Solennis, præter quam alia in eodem templo leguntur. At sic & in Vet. Test. Ivsu venit: inque priuatiua Ecclesia hucusq; teste altarium frequentia. 6. Priuata Missa est, in qua solus Sacerdos communicat. Atque hanc maximè hæretici negant licitam. At S. Cœna fuit non solum Sacramentum; sed & Sacrificium: Sed & hoc non agnoscunt aduersarii. Sacrificium autem in se publicum semper

T t est

est *Mysterium* pro salute publica, omni-
que populo peractum à Sacerdote, id est,
Ministro publico.

DICO AD I. Præceptum Domini
est affirmatiuum pro loco, tempore, per-
sona. &c. Nec iussit semper iunctim, *Face-
re & Distribuerè*; nec vetuit *Facere sine Di-
stribuere*. Quia *Sacrificium & Sacramen-
tum administrare diuersa sunt*, vt simul
esse possint, non debeant; minus sunt i-
dem. Neque *Fractio* est *distributio Sa-
cramenti*, sed *partialis actio Sacrificii*.
Nec *1. Cor. 10.* describitur ritus Cœnæ per-
agendæ; sed *participatio Mentæ Domi-
ni & dæmoniorum inuicem opponitur*.
Et, *1. Cor. 11.* Cœnam priuatam vocat cõ-
uiuium, in quo *vnus esurit, alius ebrius est*.
Nam, more Domini, cum vespertinis
Cœnis Synaxes Sacras agebant. Ita *S.*
Chryostomus.

AD II. Falsum: nam Concilium A-
gathente ante mille annos, Missarũ me-
minit, quibus nulla fiebat distributio.
Chryostomus arguit raritatem cõmu-
nicantium; & Oblationem ait frustra fie-
ri, non in se; sed quatenus ordinatur ad
Dispensationem communicantiũ. De-
inde idem docet sapè, *Sacrificium etiam
prodesse defunctis, & absentibus viujs;*
qui tamen non communicant Sacra-
mentaliter.

AD III. Isti Canonès iubent, vt cõ-
municetur in Missis; non vetant *Sacrifi-
cari sine communicantibus*. Et adhuc
arguimus excusatores è Missis nondum
finitis.

QVÆSTIO LXXX.

*Num Circumstantia Sacrificii sint to-
lerabiles?*

KEMNITIVS pag. 883. Missas non vulgari lingua
patari & agiat, vt suspèctas. II. Submissa voce
legi, vult esse contra Domini institutionem; qui iussit
Cœnam fieri per Annunciationem, ipso clarè S. Verba
pronunciante. 2. Quòd Cœnæ actio esse visibilis de-
beat: ergo & pronuntiatio audibilis.

III. LUTHERVS *Capt. Bab. c. de Euch.* ait, 1.
Missã cõ magis est Christiana, quò simplicior est, simili-
orquæ Missæ Christi, sine pompa vestium, gestuum,
cantuum, &c. 2. Non tamen calumniandam Eccle-
siam ob ritus antiquos, 3. Ceremonias sine fide esse
irritabula impietatis.

IV. Kemnitius pag. 882. quadruplices Missæ distin-
guit Ceremonias. 1. In S. Scriptura mandatu: Vt Ac-
cipere, Benedicere, Manducare, Mortem Domini an-
nunciare. 2. Præ licet non scriptæ sint; vt psalmi,
lectiones, preces. 3. Superstitiosas & impias; vt pro
defunctis offerre: Sacrificare, Sanctos inuocare. 4.
Adiaphoras: vt vestes, vasa, ornamenta.

AUTOR. I. LATINA, Græca, He-
braica Lingua, non Vulgaris, est apta Di-
uinis, præsertim in Missa. 1. Quia Sa-
crificium est Actio Oblationis, Cõsecra-
tionis, & Sumtionis: ad Deum colendũ
magis, quàm instruendum populum. 2.
Conceptis verbis sacrificandũ est: at vul-
gares linguæ per se variant; Et tollere-
tur communicatio Ecclesiarũ. Gallus n.
non posset in Germania sacrificare, &c.

II. Submissa legi est ad reuerentiam
Mysteriorum ait *S. Basil. l. de Spir. c. 7.* 2.
Missæ Iacobi, Clementis, Basilii, *Chryso-
stomi* præscribunt quædam submissè le-
gi. Vt & *Leu. 16.* intra velum à solo Incen-
sum offerebatur. 3. Et Christus *Sacrifi-
cium Crucis* silentio magis peregit, quàm
clamore. Et memorandæ mortis Domi-
ni Annunciatio sit Actio magis, quàm
sermone extra Prædicationẽ Dominum
autẽ sic loqui oportuit; vt doceret Apo-
stolos. 4. Neque verba in Sacrificio re-
quiruntur, quòd ipsa sint Sacrificium; sed
vt Christi præsentiam nobis efficiant: 5.
Neque Dominus præcepit audiri; sed
verbis *Hoc facite*: & hoc Sacerdotis inter-
est, non populi. III.